

Sygn. akt VII U 154/15

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14.12.2015 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 09.12.2015 r. w Świdnicy

sprawy **A. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o nieobciążanie obowiązkiem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania **A. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 06.11.2014 r. Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 06.11.2014 r. znak: (...) w ten sposób, że stwierdza, iż świadczenie emerytalne wypłacone przez stronę pozwaną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. na rzecz powoda A. S. za sierpień 2013 r. w kwocie 4769,01 zł nie było świadczeniem nienależnie pobranym i ubezpieczony nie miał obowiązku jego zwrotu;

II. oddala odwołanie w pozostałej części;

III. koszty procesu wzajemnie znosi.

Sygn. akt VIIU 154/15

UZASADNIENIE

A. S. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 6.11.2015r. (...), którą organ rentowy ustalił, że ubezpieczony jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w kwocie 10.625,98 zł. w związku z osiąganym przychodem. Wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 84 ust 2 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego niewłaściwą interpretację i bezzasadne przyjęcie, że emerytura pobrana za okres lipiec, sierpień 2013 roku jest świadczeniem niezależnym oraz naruszenie prawa materialnego tj. 1 ust 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22.07.1992r. w sprawie szczegółowych

zasad zawieszenia lub zmniejszenia emerytury i renty poprzez jego niezastosowanie w sprawie. Powód przyznał, iż od 20.04.2010r. do 19.07.2013r. był zatrudniany w (...) Sp. z/s w C. na stanowisku sztygara zmianowego górniczego w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie tym też powód poczynając od 2012 roku zawiesił pobieranie emerytury z ZUS. W dniu 1.08.2013r. w związku z rozwiązaniem stosunku pracy powód udał się do pozwanego m.in. z wnioskiem o odwieszenie emerytury. W ocenie wnioskodawcy nie zaszyły podstawy pozwalające na zakwalifikowanie wypłacanego powodowi świadczenia jako świadczenia nienależnie pobranego, bowiem nie ma tu zastosowania ani przepis art. 84 ust 2 pkt 1 powołanej ustawy ani okoliczność powodująca odwieszenie wypłaty świadczenia, ponieważ powód w żaden sposób nie wprowadził pozwanego w błąd a jedynie przekazał informację, iż z określonym dniem jego stosunek pracy uległ rozwiązaniu. Wbrew więc pozwanemu nie ma żadnych podstaw faktycznych i prawnych do kwalifikowania wypłaconego w dniu 20.08.2013r. świadczenia emerytalnego jako świadczenia nienależnego w rozumieniu art. 84 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W związku z tym odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji przez uznanie, że nie pobrał nienależnie świadczenia za lipiec i sierpień 2013 roku i zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400zł.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł, wskazując, że wnioskodawca osiągnął w poszczególnych miesiącach 2013 roku przychód z tytułu zatrudnienia na umowę o pracę w Przedsiębiorstwie (...) w C.. Osiągnięty przez wnioskodawcę przychód powoduje zmniejszenie świadczenia bądź jego zawieszenie w kwotach i miesiącach jak w zaskarżonej decyzji. W ocenie strony poznaney wnioskodawca pobrał nienależne świadczenie w wysokości 10.625,98 zł

Sąd ustalił, co następuje:

A. S. ur. (...) w dniu 20.08.2003r. złożył wniosek o emeryturę. Na druku wniosku znajdowała się m.in. informacja dotycząca zmniejszania wysokości bądź zawieszania emerytur w przypadku osiągnięcia przychodu przekraczającego 70% bądź 130 % przeciętnego wynagrodzenia . Decyzją z dnia 23.09.2003r. organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury począwszy od dnia 23.09.2003r. W decyzji ponownie szczegółowo poinformowano świadczeniobiorcę o zasadach zawieszania wypłaty świadczenia w przypadku osiągnięcia dochodu oraz obowiązkach wynikających z faktu m.in. zatrudnienia . Decyzja ta (podobnie jak kolejne z 8.10.2003r., 8.02.2005r., 21.03.2005r., 27.02.2009r., 9.04.2010r.) zawierała także informację na temat obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Od dnia 1.12.2003r. powód podjął dodatkowe zatrudnienie o czym systematycznie informował organ rentowy , w tym także o wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia.

Decyzją z dnia 27.04.2010r. organ rentowy dokonał rozliczenia wysokości pobranej emerytury za 2009 roku , stwierdzając , że pobrał nienależne świadczenie emerytalne.

Z dniem 20.04.2010r. A. S. podjął ponownie pracę w Przedsiębiorstwie Usług (...) w C. na stanowisku sztygara zmianowego górniczego pod ziemią. Wynagrodzenie miesięczne z tytułu tego zatrudnienia było wypłacane do 10-go dnia każdego następującego po sobie miesiąca za miesiąc poprzedni.

W dniu 24.05.2010r. wnioskodawca złożył oświadczenie, iż wynagrodzenie osiągnane z tytułu zatrudnienia powoduje zmniejszenie świadczenia.

Natomiast w dniu 30.12.2011r. wnioskodawca złożył oświadczenie, iż wynagrodzenie osiągnane z tytułu zatrudnienia powoduje zawieszenie wypłaty świadczenia. W związku z tym decyzją z dnia 8.02.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wstrzymał wypłatę emerytury od dnia 1.02.2012r. z powodu osiągnięcia przez wnioskodawcę przychodu przekraczającego 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Z dniem 19.07.2013r. została rozwiązana umowa o pracę zawarta pomiędzy A. S. a Przedsiębiorstwem Usług (...) w C.. Z tytułu zatrudnienia w/w zakładzie pracy, wnioskodawca osiągnął za rok 2013 przychód w łącznej kwocie: 114.528,98 zł . Przy czym wynagrodzenie w kwocie- 8.080zł wypłacone mu w dniu 8.07.2013r. dotyczyło wykonanej pracy w czerwcu 2013r., natomiast wynagrodzenie w kwocie 11.430,30 zł wypłacone w dniu 8.08.2013r. dotyczyło zatrudnienia w lipcu 2013 roku.

W dniu 29.07.2013r. A. S. złożył oświadczenie, że nie pracuje od dnia 19.07.2013r., a nadto dołączył świadectwo pracy potwierdzające okres zatrudnienia od dnia 20.04.2010r. do dnia 19.07.2010r.

W związku z tym decyzją z dnia 7.08.2013r. organ rentowy przeliczył od dnia 1.07.2013r. wysokość emerytury i przekazał na rzecz wnioskodawcy świadczenie należne za okres od 1.07.2013r. do 31.07.2013r. w kwocie 4758,78 zł oraz za sierpień w kwocie 4769,01 zł; a następnie kontynuował wypłatę świadczenia za poszczególne miesiące.

Z dniem 3.09.2013r. powód podjął kolejne zatrudnienie w (...) Spółce z o.o. w G.. W informacji o przychodach w/w zakład pracy podał, że A. S. wypłacono wynagrodzenie miesięczne: w październiku 2013r. w kwocie 4608,38 zł, w listopadzie 2013r. w kwocie 4666,30 zł, zaś w grudniu 2013r. - 4626,19 zł ; łącznie 13.900,87 zł.

Decyzją z dnia 31.07.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. ustalił, że w roku 2013 wnioskodawca pobrał nienależne świadczenie w łącznej kwocie 11.175,10 zł, tj. za lipiec 4.758,73 zł, za sierpień 4769,01 zł i za październik - grudzień po 549,12 zł.

W piśmie z dnia 4.09.2014r. (...) Spółka z o.o. w G. poinformowała organ rentowy, że A. (...) w 2013 roku osiągnął następujące przychody: za październik 2013r.- 4608,38 zł, za listopad 2013r. - 4666,30 zł.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6.11.2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. ustalił, że w roku 2013 wnioskodawca uzyskał przychód w następujących wysokościach: w miesiącu czerwcu 2013r. w wysokości 15.965,40 zł (kwota o jaką świadczenie powinna zostać zmniejszone wyniosła 4730,77zł) w lipcu 2013r. - 8080zł (kwota o jaką świadczenie powinno zostać zmniejszone wyniosła 4758,73zł), w sierpniu 2013r.- 11.430,30 zł (kwota o jaką świadczenie powinno zostać zmniejszone wyniosła 4769,01 zł), w październiku 2013r.- 4608,38 zł (kwota o jaką świadczenie powinno zostać zmniejszone wyniosła 549,12 zł) i w listopadzie 2013r.-4666,30 zł kwota o jaką świadczenie powinno zostać zmniejszone wyniosła 549,12 zł) , a następnie ustalił, że łączna kwota nienależnie pobranych przez wnioskodawcę świadczeń w roku 2013 wynosi 10.625,98 zł.

(dowód: akta ZUS, zaświadczenia o wysokości dochodów i o dacie wypłaty wynagrodzeń)

Sąd zważył , co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było, zważywszy na zarzuty ubezpieczonego, ustalenie czy pobrał on nienależne świadczenie za miesiące lipiec i sierpień 2013 roku . Rozliczenie świadczenia za październik i listopad 2013 roku nie budziła wątpliwości odwołującego. Stąd też domagał się uznania, że kwota świadczeń w wysokości 9.527,74 zł nie stanowi nienależnie pobranego świadczenia.

Na wstępie rozważań należy wskazać, że stan faktyczny sprawy w istocie nie budził wątpliwości stron. Natomiast spór koncentrował się wokół wykładni prawa odnośnie okresów , za które uzyskiwane wynagrodzenie stanowi podstawę do zmniejszenia bądź zawieszenia wypłaty emerytury, co z kolei czyni z wypłaty świadczenia - świadczenie nienależne.

W myśl art. 104 ust.1 i 2 w zw. z art. 104ust.7 ustawy z dnia 17.12.1998r.. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. Z 2015 poz. 748) prawo do emerytury ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (tj. zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa

Głównego Urzędu Statystycznego. Natomiast w przypadku osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyżej jednak niż 130% tej kwoty, emerytura ulega zmniejszeniu (ust.8). Kwoty graniczne przychodu dla 2013 roku stosowane przy zawieszaniu albo zmniejszaniu emerytur i rent zostały ogłoszone w komunikacie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19.11.2013r. (M.P. z 2013r., poz. 9610).

I tak:

1) kwota 30.661,20 zł - stanowi sumę kwot przychodu odpowiadających 70% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w wysokości:

- 2.457,20 zł - od 1 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2013 r.,
- 2.583,30 zł - od 1 marca 2013 r. do 31 maja 2013 r.,
- 2.618,10 zł - od 1 czerwca 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r.,
- 2.528,80 zł - od 1 września 2013 r. do 30 listopada 2013 r.,
- 2.556,20 zł - od 1 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.;

2) kwota 56.941,30 zł - stanowi sumę kwot przychodu odpowiadających 130% przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w wysokości:

- 4.563,30 zł - od 1 stycznia 2013 r. do 28 lutego 2013 r.,
- 4.797,40 zł - od 1 marca 2013 r. do 31 maja 2013 r.,
- 4.862,10 zł - od 1 czerwca 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r.,
- 4.696,30 zł - od 1 września 2013 r. do 30 listopada 2013 r.,
- 4.747,30 zł - od 1 grudnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.

Ustalenie, czy dochód emeryta lub rencisty uzasadniał wypłatę świadczeń w pełnej wysokości, ich zmniejszenie albo zawieszenie, następuje po upływie roku kalendarzowego stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22.07.1992r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz.U nr 58,poz.290) - § 6. W oparciu o §1 ust.1i 3 tego rozporządzenia przy ustalaniu, czy wystąpiły okoliczności powodujące zawieszenie lub zmniejszenie emerytury i renty uwzględnia się faktyczny dochód - wynagrodzenie z tytułu pracy wykonywanej w ramach stosunku pracy oraz na podstawie umowy o pracę nakładczą osiągnięty przez emeryta w danym roku kalendarzowym. Przy czym w myśl §1 ust.5 dochód wypłacony z tytułu pracy wykonywanej w okresie, w którym wypłata świadczenia była zawieszona, uważa się za dochód uzyskany w tym okresie, jeżeli jest to dla emeryta korzystniejsze.

Poza sporem pozostaje fakt, że powód w 2013 roku osiągnął dochód w łącznej kwocie 128.429,85zł, a zatem przekroczył górną kwotę graniczną, skutkującą zawieszeniem świadczenia emerytalnego. Przy czym w lipcu 2013 roku osiągnął dochód w kwocie - 8.080zł, w sierpniu 2013 roku - 11.430,30 zł, a następnie październiku 2013r. w kwocie 4.608,38 zł, w listopadzie 2013r. w kwocie 4.666,30 zł, zaś w grudniu 2013r. - 4.626,19 zł. A zatem z kolei dochód miesięczny za lipiec i sierpień 2013 roku przekroczył górną granicę przychodu (co skutkuje zawieszeniem świadczenia), zaś za miesiące październik-grudzień 2013 rok przekroczył dolną granicę przychodu (co skutkuje zmniejszeniem świadczenia). Nie może budzić również żadnych wątpliwości, że w związku ze złożonym oświadczeniem z dnia 29.07.2013r. o zaprzestaniu wykonywania pracy z dniem 19.07.2013r. do dnia 30.06.2013r. prawo do emerytury

podlegało zawieszeniu, zaś począwszy od dnia 1.07.2013r. organ rentowy podjął wypłatę świadczenia emerytalnego w pełnej wysokości.

Gdyby dokonać, w myśl w/w regulacji, rocznego ustalenia czy powód w związku z osiąganym rocznym przychodem miał prawo emerytury w 2013 roku, to należałoby uznać, że z uwagi na osiągnięty przychód w kwocie 128.429,85zł, wypłata emerytury winna podlegać zawieszeniu w całości.

Korzystniejsze stąd też jest rozliczenie miesięczne. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego od lipca 2013 roku wnioskodawca pobierał zarówno wynagrodzenie jak i emeryturę. Przechodząc do regulacji wynikającej z § 1 ust.5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22.07.1992r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty należy stwierdzić, że z uwagi na fakt, iż do dnia 30.06.2013r. wypłata świadczenia była zawieszona, to brak było podstaw prawnych do uznania, że wynagrodzenie za czerwiec 2013 roku wypłacone w lipcu 2013 roku skutkowało zawieszeniem emerytury, skoro wynagrodzenie to zostało uzyskane za miesiąc czerwiec, kiedy to jeszcze powód nie pobierał emerytury. Natomiast wynagrodzenie uzyskane za pracę wykonywaną w lipcu 2013 roku (jakkolwiek wypłacone w sierpniu 2013 roku) skutkuje zawieszeniem prawa do wypłaty świadczenia za lipiec 2013 roku, skoro w tym miesiącu powód uzyskał to prawo do wypłaty emerytury i jednocześnie do wynagrodzenia za ten miesiąc. Reasumując emerytura pobrana przez powoda za lipiec 2013 roku w kwocie 4758,73 zł była świadczeniem nienależnym. Inaczej w przypadku emerytury za sierpień 2013 roku, to świadczenie w kwocie 4769,01 zł należy uznać za należne, skoro w tym czasie powód już nie pracował, zaś wygrodenie za lipiec 2013 roku jakkolwiek wypłacone w sierpniu 2013 roku podlegało rozliczeniu w lipcu 2013 roku z wyżej wymienionych przyczyn.

W tym miejscu podkreślenia wymaga fakt, że strona pozwana w decyzji z dnia 7.08.2013r. podjęła wypłatę świadczenia począwszy od 1.07.2013r. Wynika to bowiem z regulacji art. 135 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w myśl, której **w** razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznawia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. A zatem, skoro powód złożył oświadczenie w dniu 29.07.2013r., to zasadnym było podjęcie wypłaty od dnia 1.07.2013r. Na marginesie należy zauważyć, że gdyby takie oświadczenie powód złożył w sierpniu 2013 roku, to organ rentowy podjąłby wypłatę od sierpnia 2013 roku, zaś emerytura za lipiec 2013 roku nie zostałaby mu wypłacona, a tym samym nie podlegała zwrotowi.

Jeżeli chodzi natomiast o dochód skutkujący zmniejszeniem świadczenia o kwotę 549,12 zł miesięcznie za październik i listopad 2013 roku, to kwestia ta nie budziła wątpliwości stron, mając na uwadze zarówno fakt, że w tym okresie powód pobierał emeryturę jako wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w wysokości przekraczającej niższą kwotę graniczną.

Stosownie do treści art. 138 ust.1pkt ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. - 2015r., poz.748) osoba, która pobrała nienależne świadczenia, za które uważa się m.in. świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania, to jest obowiązana do ich zwrotu.

Powód był pouczony o treści przepisów w zakresie zmniejszania wysokości emerytury jak i zawieszania emerytury oraz wstrzymania jej wypłaty w przypadku osiągnięcia przychodu przekraczającego 70% bądź 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, co nie może budzić żadnych wątpliwości. A zatem skoro pobrał nienależne świadczenie za lipiec, październik i listopad 2013 roku, to w świetle art. 138ust.1 jest zobowiązany do ich zwrotu.

W konsekwencji na mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. Sąd zmienił częściowo zaskarżoną decyzję i orzekł, że świadczenie emerytalne wypłacone przez stronę pozwaną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. na rzecz A. S. za sierpień 2013 r. w kwocie 4769,01zł nie było świadczeniem nienależycie pobranym i ubezpieczony nie miał obowiązku jego zwrotu. W pozostałym zakresie Sąd oddalił odwołanie na mocy art. 477¹⁴§ 1kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., wzajemnie je znosząc.